

HÖGSKOLAN
DALARNA

BESLUT

Beslutsdatum
2024-06-12

Beslutsfattare
Utbildnings- och forskningsnämnden

Diarienummer
C 2023/1441

Utvecklingsplan för ämnet nationalekonomi

Beskrivning av ärendet

En utvärdering (tidigare benämnt granskning) av huvudområdena nationalekonomi på grundnivå och avancerad genomfördes under 2022 och 2023 av UFN via UUU IKS (tidigare UGU IKS). Vid UFN:s möte 15 november 2023 presenterades UUU IKS utvärderingsrapport och UFN:s utlåtande fastställdes. Därtill skulle en utvecklingsplan utifrån innehållet i utlåtandet vara nämnden tillhanda senast 2024-02-28. Datumet förlängdes sedan till 2024-05-03 för att kunna använda den uppdaterade mallen. Utvecklingsplan inkom till nämndstödet den 3 maj 2024.

Beredning av ärendet

Utvecklingsplanen har tagits fram av prefekt tillsammans med ämnesgruppen i nationalekonomi samt avdelningschef. Samtliga medarbetare i ämnet har tagit del av den externa utvärderingen och nämndens utlåtande och därefter uppmuntrats att komma med kommentarer till utlåtandet. Den externa utvärderingen och utlåtandet har även diskuterats vid ämnesmöten. Synpunkter och planerade åtgärder har sedan sammanställts av prefekt, avdelningschef och ämnesföreträdare där samtliga medarbetare har haft möjlighet att komma med synpunkter på texten och de föreslagna åtgärderna.

Studentrepresentanter har varit involverade i processen via utvärderingsprocessen och inom ramen för utvärderingsprocessen samt genom representation i UFN och institutionsledningsrådet.

Innehållet i utvecklingsplanen diskuterades och nämnden fann utvecklingsplanen tillfyllest. Diskuterades utvecklingsplanens form där ämnets egna önskemål utgör en återkommande rubrik. Dessa önskemål räknas inte till den del av utvecklingsplanens som IKS och UFN godkänner. Text fann nämnden det orimligt att inrätta en forskarutbildning inom tre år.

Beslutets implementering

Prefekt ansvarar för att de åtgärder som anges i godkänd utvecklingsplan resurs- och tidsätts enligt förslaget. Åtgärder efter en utvärdering av utbildning ska följas upp av UFN efter två år. I detta fall senast 2026-06-30. Prefekt ansvarar för att UFN delges en kort skriftlig redogörelse för respektive punkt i utvecklingsplanen.

Beslut

Utbildnings- och forskningsnämnden beslutar, protokoll 2024-06-12,

- att godkänna utvecklingsplanen för ämnet nationalekonomi,
- att utvecklingsplanen ska biläggas institutionens kommande VP,
- att de brister som anges i utvecklingsplanen ska åtgärdas enligt föreslagen tidsplan men senast vid UFN:s uppföljning av föreslagna åtgärder 2026-06-30.

Ärendet föredrogs av Anna Parkhouse

Linda Vixner

Dekan

Ordförande

Roger Nyberg

Justerare

Signerats av: Roger Nyberg (HDa), 2024-06-20

Signerats av: Linda Vixner (HDa), 2024-06-19

Bilaga

Bilaga 1 Utvecklingsplan NEK

Delges

Prefekt Anna Parkhouse

Proprefekt Tomas Axelsson

Institutionsledningsrådet för institutionen för kultur och samhälle

Ämnesansvarig NEK

Ämnesansvarig FEK

Programansvarig 1

Programansvarig 2

Programansvarig 3

Utvecklingsplan efter utvärdering av ämnet nationalekonomi

Beskriv kort processen för utvecklingsplanens utarbetande:

Samtliga medarbetare har tagit del av den externa utvärderingen och uppmuntrats att komma med kommentarer till utlåtandet. Den externa utvärderingen har även diskuterats vid ämnesmöten. Synpunkter och planerade åtgärder har sedan sammanställts där samtliga medarbetare har haft möjlighet att komma med synpunkter på texten och de föreslagna åtgärderna.

Sammantaget anser ämnet nationalekonomi att den externa utvärderingen på ett tydligt och mycket bra sätt visar på ämnets styrkor och utvecklingspotential. I likhet med utlåtandet från utbildnings- och forskningsnämnden (UFN) anser ämnet också att det är av yttersta vikt att IKS upprättar

- en kompetensförsörjningsplan och säkerställer långsiktig stabilitet och
- en plan för ämnets framtida roll som adresserar utveckling/profilering.

Styrkor och goda exempel

- En stor del av undervisande **personal har god vetenskaplig/pedagogisk kompetens och är aktiv** både i forskning och utbildning vilket skapar förutsättningar för en tydlig forskningsanknytning i ämnets kurser

Kommentera utlåtandet:

Ämnet håller med de externa utvärderarna samt att det är av yttersta vikt att denna kompetens ges möjlighet att upprätthållas.

- Utbildningen motsvarar nationell standard och har ett gediget kursprogram med utgångspunkt i vedertagen ekonomisk teori. Innehåll och fördjupning åskådliggörs i kursplaner.

Kommentera utlåtandet:

Ämnet håller med de externa utvärderarna. Även om den undervisande personalen är litet till antalet lyckas man upprätthålla en god nationell standard i likhet med de större universiteten, samt erbjuda ett gediget kursprogram.

- Internationella perspektiv tillgodoses väl i utbildningen.

Kommentera utlåtandet:

Ämnet håller med de externa utvärderarna.

Utvecklingspotential

- Att vidareutveckla den profilering som ämnet har byggt upp

Kommentera utlåtandet:

Ämnet är också enig med den externa utvärderingen att det är en god idé att vidareutveckla den profilering som ämnet har mot miljö-, energi- och transportekonomi.

Beskriv ställningstaganden och planerade åtgärder:

Ämnet ser betydande synergier med den framgångsrika forskning som bedrivs inom energiteknik vid högskolan. Många av de samhällsekonomiska problem som vi studerar och har möjlighet att analysera är av direkt intresse för de energitekniska lösningar som man studerar, som till exempel ökad användning av solvärme och solel, biobränslen och vindkraft. Ämnet har redan goda kontakter med högskolans forskare inom energiteknik, och ser med tillförsikt fram emot ett ökat samarbete bland annat via SERC – Sustainable Energy Research Centre.

Eftersom den externa utvärderingen hade fokus på ekonomieexamen framgår inte att ämnet även deltar i andra utbildningar vid Högskolan. Ämnet ser även här en utvecklingspotential i den mån övriga ämnen ser ett värde i att forskare i nationalekonomi undervisar på kurser med nationalekonomisk inriktning och inte av dem själva. Generellt anser ämnet att kurser med nationalekonomisk inriktning ska ges av ämnet (nationalekonomi). Den inriktning som ämnet har på tillämpad kvalificerad kvantitativ analys är kompetenser som får allt större betydelse för evidensbaserat beslutsfattande i såväl offentlig som privat verksamhet och är därför av stor relevans för studenterna i deras framtida yrkesutövande.

Ämnet avser även att vidareutveckla utbildningen så att större inslag av miljöekonomi, inklusive energi- och transportekonomi, kommer in på utbildningsprogrammen. På så vis lyfts och synliggörs också den forskning som ämnet gör inom hållbarhetsområdet. Detta stämmer också väl med högskolans forskningsstrategi som vill bidra till ett gott samhälle som är socialt, ekonomiskt och miljömässigt hållbart för nuvarande och kommande generationer. Det kommer också att bidra till IKS forskning inom hållbarhetsområdet och den framtida forskarutbildningen inom området Hållbara samhällen och organisationer, där de tre hållbarhetsdimensionerna ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet utgör centrala storheter. Dessa tre dimensioner hänger både ihop och påverkar varandra. För att få en fullgod förståelse för hållbarhetsfrågorna på högskolan och IKS ser ämnet både vikten och behovet av att lyfta de ekonomiska hållbarhetsaspekterna inom såväl utbildningen som forskningen.

Ämnet nationalekonomi vill dock betona att den forskning som ämnet gör inom hållbarhetsområdet inte är begränsad till ekonomisk hållbarhet. Istället är det interaktionen mellan ekonomisk, social och ekologisk hållbarhet som ligger till grund för den forskning som ämnet gör. Miljöekonomi har också sin teoretiska grund i detta förhållningssätt. Kortfattat kan man säga att teorin vilar på välfärdsteoretisk grund, där syftet är att finna resurseffektiva åtgärder för (att t.ex. nå ett miljömål) som ökar samhällets totala välfärd. Innan direkta policyrekommendationer kan göras behöver man dock ta hänsyn till eventuella fördelningseffekter av policyn och social hållbarhet.

I ett första steg skulle kurserna på magisterprogrammet i nationalekonomi kunna revideras, där en kurs på 7,5 poäng i miljöekonomi skulle kunna ersätta kursen ledarskapets ekonomi. Kursen i miljöekonomi kan med fördel även inkludera relevanta inslag av energi- och transportekonomi. Arbete pågår även för att utveckla en kurs i Solar Economy.

- Ett ökat samarbete med externa aktörer borde öppna möjligheter för att stärka ämnets profilering mot samhällsekonomiska analyser och skapa praktiska inslag i undervisningen.

Kommentera utlåtandet:

Ämnet ser också förslaget om att utveckla samarbetet med externa aktörer inom utbildningen som positivt.

Beskriv ställningstaganden och planerade åtgärder:

Det skulle kräva stora resurser att etablera ett sådant samarbete och är inte möjligt att genomföra såvida inte nya medel tillförs för detta ändamål.

- Att i Ekonomiprogrammet införa en motsvarande B-uppsats för att ge studenterna möjlighet att ytterligare träna akademiskt skrivande och att utföra analyser inför examensarbetet.

Kommentera utlåtandet:

Ämnet anser att det finns en bra grund för att möjliggöra en god progression i det akademiska skrivandet inom ämnets nuvarande kurser på ekonomprogrammet, då flertalet kurser innefattar skrivuppgifter.

Beskriv ställningstaganden och planerade åtgärder:

Ämnet ser därför inte behovet av att lägga till en B-uppsats. Men det behöver göras en strategisk uppvärdering och ett tydliggörande av skrivuppgifternas syfte för studenterna. I likhet med de externa utvärderarna anser ämnet att frågan behöver diskuteras och koordineras med de övriga ämnena som undervisar på ekonomprogrammet samt att medel avsätts för detta ska kunna ske.

- IKS behöver framgent följa upp hur studentinflytande operationaliseras inom NEK.

Kommentera utlåtandet:

Ämnet och IKS anser att det är ett bra förslag.

Beskriv ställningstaganden och planerade åtgärder:

En stående punkt på dagordningen för ämnesmöten är pedagogiska frågor och hur pågående kurser fungerar. Genom att systematisera uppföljningen av kursutvärderingarna kommer studenternas åsikter att tydliggöras i ännu större utsträckning vilket möjliggör att de kan integreras och operationaliseras inom utbildningen och NEK.

- NEK behöver överväga hur kursplaner ska struktureras, och om upplägget med en examinator är ändamålsenligt.

Kommentera utlåtandet:

Beträffande kursplanernas struktur ser ämnet också behovet av att se över dessa.

Beskriv ställningstaganden och planerade åtgärder:

Arbetet pågår redan för de inledande kurserna i nationalekonomi på ekonomprogrammet och kan förhoppningsvis följas av en översyn av kurserna på magisterprogrammet. Vid en översyn kommer ämnet att se över såväl kursplanernas struktur som benämningen av kurserna. Angående utbildningens genomförande kommer ämnet att utvärdera om upplägget med en examinator för alla kurser är ändamålsenligt. Ämnet anser också att en analys av genomströmningen på utbildningsprogrammen är önskvärd.

I likhet med de sakkunniga, anser ämnet att marknadsföringen av ekonomutbildningarna och den nationalekonomiska inriktningen på ekonomprogrammet behöver stärkas. Ämnet ser också ett mer specifikt behov av att högskolan stärker informationen/marknadsföringen av magisterprogrammet i nationalekonomi. Utbildningen i nationalekonomi är internationell och lämpar sig för såväl nationella som internationella studenter. Både på B/C nivå och på magisterutbildningen arbetar ämnet med att rekrytera internationella och nationella studenter.

Ämnets egna önskemål efter genomförd utvärdering

Ämnet nationalekonomi har utöver nedanstående åtgärder från Institutionen för kultur och samhälle följande synpunkter och önskemål ur ett ämnesmässigt perspektiv; ämnets profilering mot hållbarhet och fokus på miljöekonomi (inklusive energi-, transport- och cirkulär ekonomi) samt offentlig ekonomi utgör ett viktigt och nödvändigt kompetensområde för Högskolan Dalarnas forskningsstrategi som vill bidra till ett gott samhälle som är socialt, ekonomiskt och miljömässigt hållbart. Nationalekonomis forsknings- och utbildningsprofil stämmer också väl överens med IKS framtida forsknings- och utbildningsinriktning mot hållbara samhällen och organisationer. Under 2024 vill ämnet revidera kursutbudet på magisternivå och gå vidare med förslaget om att rekrytera ytterligare personal för att minska ämnets sårbarhet och ämnet ser här ett behov att finansiera en doktorand för att stödja och vidareutveckla forskningen inom ämnet.

Därtill vill ämnet inom tre år, ansöka hos rektor vid Högskolan Dalarna om tillstånd att utfärda examen på forskarnivå inom Hållbara samhällen och organisationer. För att utveckla ämnet ytterligare lyfter de sakkunniga också vikten av att rekrytera en professor eller docent med potential att meriteras till professor inom fem år, en åtgärd som ämnet ställer sig bakom. Ämnet ser det också som viktigt att det finns möjligheter till meritering till lektor, docent och professor.

Krav på åtgärder

• IKS behöver säkerställa en god kommunikation mellan de ingående ämnena (NEK och FEK) i Ekonomiprogrammet och se över upplägget för att skapa likvärdiga förutsättningar för de båda examensutgångarna avseende:

- teori/metodinslag,
- synlighet för studenterna,
- genomströmning.

Kommentera utlåtandet:

IKS och ämnet delar de sakkunnigas utlåtande. Det är viktigt att det finns en god kommunikation mellan de ingående ämnena, NEK och FEK, och att man ser över upplägget för att skapa likvärdiga förutsättningar för de båda ämnena på ekonomiprogrammet.

Beskriv konkreta åtgärder inklusive tidplan och ansvar:

I det korta perspektivet (vårterminen 2024) behöver företrädare för FEK och NEK träffas för att se över upplägget för Ekonomiprogrammet som undervisas på campus samt Business managementprogrammet som undervisas på distans, så att likvärdiga förutsättningar skapas för de båda ämnena på dessa program. I ett längre perspektiv har respektive ämne en skyldighet att informera de andra ämnena på programmet om föreslagna ändringar i god tid. Förslagen ska sedan diskuteras med ämnesföreträdarna varefter ett gemensamt beslut fattas.

• IKS ska upprätta en plan för ämnets framtida roll som adresserar utveckling/profilering

Kommentera utlåtandet:

IKS och ämnet anser att det är viktigt att en plan upprättas för nationalekonomis framtida roll inom IKS och Högskolan Dalarna. Planen ska bland annat adressera ämnets utveckling och profilering.

Beskriv konkreta åtgärder inklusive tidplan och ansvar:

IKS anser att ämnets profilering och utveckling behöver ses över inom ramen för den påbörjade processen avseende konsolideringen av den samhällsvetenskapliga utbildningsportföljen. Samtliga program och ämnen som ingår i denna process bör ses över tillsammans.

Det är av vikt att nationalekonomi omfattas av de nya Erasmusavtal som sluts mellan Högskolan Dalarna och andra universitet. Erasmusstudenter har tidigare stått för en relativt stor andel av studenterna på B/C-nivå och på magisterprogrammet i nationalekonomi, och nedgången i trenden av antalet Erasmusstudenter behöver vändas för att öka volymen av studenter.

Tidplan: Arbetet med en konsoliderad utbildningsportfölj vid IKS har redan påbörjats och kommer att fortsätta under hösten 2024 med målet att föreslagna förändringar ska vara implementerade vid utgången av 2026.

Prefekten för Institutionen för kultur och samhälle ansvarar för att åtgärderna vidtas och att tidplanen hålls.

- IKS ska upprätta en kompetensförsörjningsplan och säkerställa långsiktig stabilitet. Om utbildning på avancerad nivå ska bedrivas framgent måste undervisnings-/handledarkapacitet kunna säkerställas.

Kommentera utlåtandet:

Beträffande kompetensförsörjning föreslår IKS att ämnet nationalekonomis kompetensförsörjningsplan upprättas i linje med de behov som identifieras i föregående punkt avseende IKS framtida utbildningsportfölj.

Beskriv konkreta åtgärder inklusive tidplan och ansvar:

Tidplan: Arbetet med en konsoliderad utbildningsportfölj vid IKS har redan påbörjats och kommer att fortsätta under hösten 2024 med målet att föreslagna förändringar ska vara implementerade vid utgången av 2026.

Prefekten för Institutionen för kultur och samhälles ansvarar för att åtgärderna vidtas och att tidplanen hålls.

Utvecklingsplanen ska biläggas institutionens kommande VP.

Anna Parkhouse

Prefekt Institutionen för kultur och samhälle